

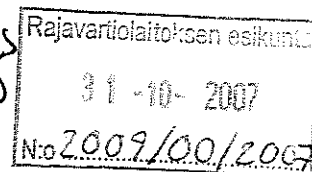

31.10.2007

LSLH-2007-
08307/Tu-0

Sisäasiainministeriö rajavartio-osasto
Rajavartiolaitoksen esikunta
PL 3
Korkeavuorenkatu 21
00131 Helsinki

1.11. 2007
KL → HUYK
MAN

Viite: Lausuntopyyntönnä SM 028:00/2007 21.9.2007

LAUSUNTO

Poliisin lääninjohto on pyytänyt lausuntoa varten poliisilaitoksilta lausuntoja, jotka liitetään oheen.

Poliisin lääninjohto on jäsenenä Länsi-Suomen PTR-piirin johtoryhmässä, jossa on vuosittain laadittu piirin runkosuunnitelma tehtäväalueittain. Siinä määritellään tehtävittäin vastuut, tehtävien suorittajat ja toimialueet. Vuosittain tehdään lisäksi PTR-piirin toimintasuunnitelma, jossa määritellään toiminnan painopistealueet.

Poliisin lääninjohtoon näkökulmasta rajavartiolaitosta koskeva lainsäädäntö ja sen soveltaminen ovat olleet onnistuneita. Poliisilaitosten lausunnoista selviää käsitykset käytännön näkökulmasta.

Lääninpoliisiylitarkastaja

Pertti Sihvonen
Pertti Sihvonen

LIITTEET 5 poliisilaitoksen lausuntoa

19.10.2007

Länsi-Suomen lääninhallitus, poliisiosasto
Lääninpoliisiylitarkastaja Pertti Sihvonen
Itsenäisyydenaukio 2 PL 22, 20801 Turku

Viite: Lausuntopyyntö LSLH-2007-08307/Tu-0 / SM 028:00/2007

ASIA: SELVITYS RAJAVARTIOLAITOSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN TOIMIVUUDESTA

Kokkolan kihlakunnan poliisilaitoksella on jo kauan ollut hyvä yhteistyö paikallisen merivartioaseman kanssa. Yhteistyötä on tehty PTR toiminnan kautta sekä myös sen ulkopuolella. Kokkolan merivartioaseman yhdyshenkilö on ollut mukana yhteisissä operaatioissa jotka ovat koskettaneet ulkomaalaisvalvontaa ja huumausainevalvontaa. Merivartioasemalta on ollut henkilökuntaa myös tutustumassa esitutkintaan Kokkolan poliisilaitoksen rikososastossa liittyen heidän omaan esitutkintakoulutukseen ja sen laajentamiseen. Rajavartiolaitos suorittaa myös halmi-puhallukset Kokkolan kihlakunnan poliisiasemalla sekä käsialkometrien kalibroinnit.

Kokkolan merivartioaseman henkilökunnan ammunnan taso-kokeet on myös suoritettu Kokkolan poliisin ampumaradalla.

Merivartioston kanssa on myös sovittu että he voivat suorittaa esitutkintaa poliisin tiloissa sekä käyttää poliisilaitoksen pidätettyjen tiloja tarpeen vaatiessa. Päivittäistoiminnassa poliisin ja rajan välillä ei ole esiintynyt ongelmia ei myöskään virka-apujen suhteen.

Merivartioston huumekoiria on myös käytetty apuna poliisin huumausaineitten maastoetsinnöissä. Lisäksi merivartioaseman päällikkö yll. Kaj Liljeqvist osallistuu alueen päällystöpäalaveriin jossa käsitellään yhteisiä asioita ja mahdollisia esiintulleita ongelmia paikallisella tasolla.

Nyt käsillä olevaan lausuntopyyntöön Kokkolan kihlakunnan poliisilaitoksella on kommentoitavaa ainoastaan siltä osin mitä tulee Rajavartiolaitoksen henkilöstön toimivaltuuksista liittyen tieliikennevalvontaan. Esille on noussut tilanteet missä rajavartiolaitos suorittaa maastoliikennevalvontaa ja ajoneuvo siirtyy tieliikennelain alaiselle alueelle. Näissä tilanteissa on rajan henkilökunta tuonut esille että heidän henkilökunnalta puuttuu toimivalta puuttua tieliikennelain nojalla mahdollisiin rikkeisiin rikesakolla taikka rangaistusmääräysmenettelyllä. Asia siirretään useimmiten poliisin tutkittavaksi ja poliisi ratkaisee asian suppean tutkinnan kautta. Tässä olisi mahdollisuus kehittää toimintaa siten että rajavartiolaitokselle luotaisiin mahdollisuus hoitaa asia heti ns. ”tien päällä.”

Kokkolan merivartioasema on ilmoittanut että heillä olisi resursseja meidän alueella partioida syrjäisiä huvilateitä näin syksyisin ja suorittaa esim. metsästyksenvälvonnan yhteydessä rattijuoppousvalvontaa. Tilanne edellyttää heidän tulkinnan poliisin nimenomaista pyyntöä ja tähän merivartioston henkilökunta toivoisi jonkinlaista yhtenäistä linjausta jatkoa ajatellen.

Mitä tulee kiireellisten poliisitehtäviin hoitoon YJT:n osalta, niin emme ole niitä pyytäneet eikä merivartiosto niitä suorittanut.

Kokkola 19.10.2007

Anders Åfors komisario

Lääninpoliisiylitarkastaja
Pertti Sihvonen
Länsi-Suomen lääninhallitus
Poliisiosasto

Viite: Lausuntopyyntö rajavartiolaitosta koskevan lainsäädännön toimivuudesta

Lausuntonaan asioista, joihin poliisilaitoksella on liityntäpintää todetaan seuraavaa:

7. Yhteistyön käytännöntason järjestelyt PTR-viranomaisten kesken

Käytännön yhteistoiminta tapahtuu PTR-toiminnan nimissä.

Toiminnan syventäminen odottaa uutta lakia ja siihen liittyvää ohjeistusta.

Toiminta tulee saada poliisin vuosi- työjakso- ja työvuorosuunnittelun piiriin.

Poliisilaitoksen tulossopimukseen ja toimintasuunnitelmaan asetetaan tavoitteet vuosittaiselle PTR-yhteistyölle ja työjakso- ja työvuorokohtaisesti toiminta toteutetaan .

Poliisilaitoksella hyviä kokemuksia ns. yhteisistä työjaksojen listapalavereista, joissa sovitaan lopullisesti päivän tilanteen mukainen toiminta.

8. Rajavartiolaitoksen toiminnan kohdentuminen

Uudistus mahdollistaa joustavuuden. Toiminnan kohdentamisessa tarvitaan syvällisempää PTR-suunnittelua ja sopimista alueellisesti esim. tulevien poliisilaitosten alueella.

9.2 YJT ja poliisitehtävät

a)Kiireelliset poliisitehtävät

Hoitamisessa ei ole esiintynyt ongelmia. Vaasan kenttäjohtajan kautta toiminta on pelannut. Hätäkeskuksessa rajan yksiköiden valmiudet oltava selvillä samalla tavalla kuin poliisin osalta. Suunnitelmallisuutta voitaneen parantaa.

b) Arvio erityistilanteiden hoitamisessa

Rajan erikoisyksiköiden käyttö poliisin vaativissa yms. tilanteissa ohjeistamatonta. Rajalla on koulutettua henkilöstöä, jota voidaan virka-avun muodossa saada. Voiko käyttö olla joustavampaakin? Voidaanko laatia yhteisiä suunnitelmia. Koulutusta on jo suoritettu yhdessä.

11. Rikosasoiden käsittely

Raja on hoitanut lähinnä vesiliikenteessä ja jääliikenteessä tapahtuneita rikoksia (ratti- ja ruorijuopumus). Koulutusta on annettu (patja, halmi jne). Kokemuksia yhteisistä tutkintaryhmistä ei ole. Tämäkin toiminta tarvitsee ennakkosopimista ja suunnittelua kuten edellisissä kohdissa on esitetty.

16. Tieliikenteen valvonta

Vesiliikenteen valvonta on ollut perinteistä yhteistyöaluetta. Tieliikenteessä mm. raskaan liikenteen valvontaan rajan henkilöstö osallistuu säännöllisesti. Uudistukseen liittyen ei ole huomautettavaa.

18. Virka-apu

Virka-avun saannissa ei ole esiintynyt ongelmia. Rajanveto siihen mikä on virka-apua ja mikä PTR-toiminnan mukaista suunnitelmallista yhteistyötä kaivannee täsmennyksiä esin hälytystoiminnassa ja muussa säännöllisessä valvonnassa.

25.10.2007

Vastaanottaja Länsi-Suomen lääninhallitus
PL 22
20801 Turku

Lähettiläjä Rauman kihlakunnan poliisilaitos

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN LAUSUNTOPYYNTÖ LSLH-2007-08307/TU-0

Rauman kihlakunnan poliisilaitos on tehnyt yhteistyötä Rajavartiolaitoksen kanssa ja siitä saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä. Merivartiosto on täällä hoitanut massarikosten tutkintaa sekä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä kiireellisiä tehtäviä saaristossa viranomaisten tarkoituksenmukaisen työnjaon toteuttamiseksi. Tutkimusta on saatettu loppuun poliisin toimesta (merivartioasema ja poliisin toimitilat sijaitsevat lähekkäin).

Ydinvoimalaitoksen turvallisuusjärjestelyihin liittyen poliisi on täällä saanut Rajavartiolaitokselta kalusto- ja henkilöstöapua.

Lausunnon tarkoittaman lainsäädännön toimivuuden suhteen ei täällä ole huomautettavaa. Rajavartiolaitos on hoitanut po. tehtävät mallikkaasti.

Poliisipäällikkö

Jussi Högman

4.10.2007

VIITE: LSLH-2007-08307/Tu-0

ASIA: SM:n lausuntopyyntö SM 028:00/2007, koskien Rajavartiolaitosta koskevan lainsäädännön toimivuudesta ja soveltamisesta sekä esitykset sen tarkistamiseksi

Pietarsaaren poliisilaitos vastaa valikoiden niihin kysymyksiin, joilla on kosketuspintaa paikallispoliisin toimintaympäristön kanssa Pohjanmaalla.

Liite 2 kohta 2.

Schengenin rajasäännösten osalta, huoli poliisin kenttähenkilöstön tietotaidon riittävydestä jatkossa, virka-aputehtävien hoito?

Liite 2 kohta 7.

Pietarsaaren osalta rajanylitys tapahtuu käytännössä joko meritse tai Kruunupyy lentokentän kautta. Kokkolan merivartioasema on hoitanut molemmat rajanylitysmuodot mallikkaasti, eikä tarvetta tavanomaisen liikenteen osalta virka-apuihin ole ollut. Satamassa on joitakin kertoja vuodessa ollut tarvetta poliisikoiralle alustarkastusten yhteydessä. Lentokentän osalta valmius hoitaa tehtäviä yhdessä vaatii koulutusta. Vesiliikennevalvonta käytännössä täysin merivartioston hoidettavana. Pietarsaaren poliisilla ei ole kalustoa eikä resursseja suorittaa vesiliikenne-, metsästys- ja kalastusvalvontaa alueellaan. Talvisin suoritettava moottorikelkkavalvonta tehdään tällä hetkellä yhteistyössä ja merivartioston ja liikkuvan poliisin kalustolla (kaksi moottorikelkkakurssin käynyt poliisimiestä). Rajavartiosto haluaisi tehdä myös pienimuotoista liikennevalvontaa metsästyksenvallvonnan yhteydessä (puhallutukset), mutta nykysäädösten mukaan kysyttävä ”lupa” paikallispoliisilta. Tietyt rauhoitetut vesialueet ovat aika-ajoin ongelmallisia, mutta Merivartiosto ja Maa- ja metsätalousministeriön metsästyksenvallvoja pystyvät hoitamaan asian tyydyttävästi.

Liite 2 kohta 8.

Selkeyttäisi toimintaa, kaikkien viranomaisten perustehtävä pitäisi kirjata laintasoisesti ja riittävän tarkasti. Näin virka-aputehtävien johto- ja vastuusuhteet selkeytyisivät.

Liite 2 kohta 9.

- a) Poliisitehtävien hoitaminen kiireellisessä tapauksessa saaristossa jää nykyisinkin käytännössä Merivartioston hoidettavaksi. Poliisilla ei ole kalustoa eikä resursseja hoitaa vesiliikennevalvontaa; uskottavuus ongelma? Sama on tilanne metsästyksen valvonnan osalta.

Liite 2 kohta 11.

Rajavartiolaitos on alueellamme jo useamman vuoden ajan toiminut yhteistyössä poliisin ja tullin kanssa rikosten ennalta estävässä työssä osallistumalla useamman viranomaisten väliin muodostettuun tiedusteluryhmään. Ehdotuksen merkitys tulisi ilmi lähinnä rikosten selvittämisessä ja syyteharkintaan saattamisessa. Poliisilaitos ei näe esteitä kehittää yhteistoimintamuotoja päämäärän saavuttamiseksi. Suurin ongelma tulee todennäköisesti ilmenemään tiedon siirrossa, johon tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Liite 2 kohta 12.

Poliisiorganisaatio käy läpi ison organisaatiomuutoksen ja sen yhteydessä tullaan poliisin omalta osalta määrittelemään säilytystilojen käyttöä ja niihin liittyvät kuljetukset. Rajavartiolaitoksen on turha rakentaa rinnakkaista järjestelmä, vaan hyödyntää sitä synergiaa jota on löydettävissä yhteistoiminnassa poliisiorganisaation kanssa.

Liite 2 kohta 14.

Paikallispoliisi ei voi valvoa alueita eikä kohteita ilman kalustoa tai resursseja, vain jälkikäteen suoritettava esitutkinta poliisilla. Kalastusvalvoja alueella on ja hoitavat tehtävänsä hyvin.

Liite 2 kohta 16.

- a) Liikennevalvonta hyvin vähäistä, vesialueen ruorijuopumukset Merivartiosto hoitaa itsenäisesti. Lainsäädännöllisesti olisi suotavaa samat oikeudet kuin poliisimiehillä (liikennevalvontaa ei ole koskaan liian vähän).
- b) Pitäisi olla mahdollista myös rajamiehen osalta.

Liite 2 kohta 17.

- c) Kaikkien viranomaisten perustehtävä pitäisi kirjata laintasoisesti ja riittävän tarkasti.

Liite 2 kohta 18.

Ei huomauttamista, valonvahvistimia ja kalustoa saatu aina kun on tarvittu. Ollut tähän asti maksutonta, toivottavasti säilyy ennallaan.

23.10.2007

Länsi-Suomen lääninhallitus
Poliisiosasto

TURKU

Poliisin lääninjohdon lausuntopyyntö LSLH-2007-08307/Tu-0

LAUSUNTO

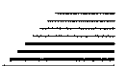
Sisäasianministeriön rajavartio-osaston lausuntopyynnön johdosta Länsi-Suomen poliisin lääninjohdon lääninpoliisiylitarkastaja Pertti Sihvonen on pyytänyt Turun poliisilaitokselta lausuntoa rajavartiolaitosta koskevan lainsäädännön toimivuudesta ja soveltamisesta. Rajavartiolaitoksen ja rajavyyhkyettä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus tuli voimaan 1.9.2005.

Rajavartiolaitoksen kokonaisuudistuksen myötä rajavartiolaitoksen toimiala ja toimivaltuudet ovat laajentuneet. Tämä on edellyttänyt ja edellyttää yhä kattavaa koulutusta sekä viranomaisyhteistyötä. Esimerkiksi poliisilain soveltamisen ja sen koulutuksessa on äärimmäisen tärkeää poliisin ja rajavartiolaitoksen yhteistyö poliisilain yhdenmukaisen soveltamiskäytännön ja perusoikeuksien turvaamiseksi.

Kokonaisuudistus on tuonut suuria haasteita rajavartiolaitoksen toimintaan. Muun muassa poliisilainsäädännön tuntemus on vain yksi osa-alue rajavartiijan toimivaltuuksien kentässä. Tämän takia on välttämätöntä suhtautua pidättyväisesti operatiiviseen toimintaan ennen riittävää koulutusta ja asiantuntemusta sekä korostettava poliisin konsultaatiota poliisin tehtävien osalta.

Kokonaisuudistuksen tuoreudesta johtuen käytännön kokemuksia rajavartiolain toimivuudesta on saatu varsin vähän. On selvää, että toiminnan käynnistyminen vie aikaa jo kouluttautumisenkin takia. Tämä on tarkoituksenmukaista kohdehenkilöiden oikeusturvan ja muiden ihmis- ja perusoikeuksien turvaamiseksi. Kokonaisuutena valvonta-alueen poistuminen ja YJT-valvonta voidaan nähdä kansalaisten turvallisuutta lisäävänä koko maan tasolla arvioiden.

Turun poliisilaitoksella on kokonaisuudistuksen voimaantulon jälkeen ollut rajavartiolaitoksen henkilöstöä poliisin toimintaan ja poliisilain soveltamiskäytäntöön tutustumassa. Tällä hetkellä rajavartiolaitoksen henkilöstöä on talousrikostutkinnassa lähinnä öljypäästöjen tutkintaan painottuen ja operatiivisessa valvonnassa. Rajavartiolaitoksen henkilöstöä on ollut myös operatiivisessa tutkinnassa. Tämä on koettu erittäin hyväksi toimintatavaksi.

Operatiivisissa tilanteissa yhteistyö rajavartiolaitoksen ja poliisin välillä on ollut toimivaa. Yhteiset ulkomaalaisvalvontaiskut ovat edistäneet ja tehostaneet viranomaisyhteistyötä. Virka-apuasiat eivät ole tuottaneet käytännön ongelmia. Rajavartiolaitoksen henkilöstö on pyytänyt poliisilta toiminnallista apua, esimerkiksi kotietsinnän suorittamisessa ja pöytäkirjojen laadinnassa. Huomioita on kuitenkin kiinnitettävä siihen, että koulutus ei saa jäädä ainoastaan toiminnallisten tilanteiden kautta kouluttautumiseen.

Myös yhteistyö poliisin ja rajavartiolaitoksen välillä meripelastustoiminnassa on koettu toimivaksi. Tulevaisuutta silmällä pitäen on korostettava, että rajavartiolaitoksen uudet toimivaltuudet ja niiden haasteet eivät saa vähentää rajavartiolaitoksen meripelastustoiminnan resursseja liian kapeaksi.

Rajavartiolain 6 luvussa säädellään rajavartiolaitoksessa tutkittavat asiat. Sen tosiasiallisesta soveltamisesta, ja siitä, onko tai kuinka paljon tutkintaa käytännössä suoritettu, ei Turun poliisilaitoksella ole tietoa. Yhteisiä tutkintaryhmiä ei ole vielä toistaiseksi perustettu. Tulevaisuuden visiona on yhteistyön tiivistäminen edelleen, erityisesti rajavartiolain 6 luvun asioissa.

Konkreettisimmin esitutkintayhteistyötä on tehty tutkittaessa öljypäästöjä. Rajavartiolaitoksen toimesta on suoritettu muun muassa tutkinnassa tarvittavien näytteenotto. Tarkoituksenmukaisena nähdään tulevaisuudessa öljypäästöjen osalta tutkinnan pääpainon siirtäminen rajavartiolaitokselle.

Rajanveto poliisin ja rajavartiolaitoksen toimivaltuuksien tai paremminkin toimintavelvollisuuksien välillä on joissakin tilanteissa koettu haastavaksi. Esimerkiksi Turun poliisilaitoksella on havaittu rajavartiolaitokselta turvapaikkaa hakeneen puhuttelun osalta vielä vanhoja menettelytapoja, joiden mukaisesti rajavartiolaitos on toimittanut turvapaikan hakijan poliisille, vaikka myös rajavartiolaitos voi selvittää ulkomaalaislain 97 §:n mukaisesti ulkomaalaisen henkilöllisyyden, matkareitin ja maahantulon, ja toimia siten samoin kuin poliisikin. Ulkomaalaisvirastohan suorittaa varsinaisen turvapaikkatutkinnan. Taustalla on kuitenkin todennäköisesti kokemuksen ja koulutuksen puute muun muassa tämän kokonaisuudistuksen ns. sisäänajon aikana.

Edelliseen viitaten voidaan edelleen kysyä, että tulisiko lainsäädäntöä tai muita säännöksiä selkeyttää siten, että käytännön tasolla voitaisiin yksiselitteisesti todeta toimintavelvollinen viranomainen. Yleisellä tasolla on selvää, että poliisi vastaa poliisilaissa määritetystä tehtäväpiiristä. Selvää ei ole kuitenkaan käytännön tasolla, että rajavartiolaitoksen valvonnallisessa toiminnassa tehdyt havainnot johtavat rajavartiolaitoksen suorittamaan esitutkintaan asti. Tällöin äärimmäisessä tilanteessa poliisille voi jäädä sinänsä rajavartiolaitoksen toimivaltuuksien piiriin kuuluvan yksikertaisenkin asian loppuunsaattaminen esitutkinnan osalta.

Rajavartiolaitosta koskeva kokonaisuudistus, joka mahdollistaa rajavartiolaitoksen suorittavan tutkintaa, parantaa kaiken kaikkiaan myös operatiivisen valvonnan laatua. Käytännön toiminnassa, esimerkiksi rajavirtoviranomaisten suorittamassa vesiliikennevalvonnassa, on huomioitu entistä paremmin esitutkinnan tarpeet. Tämä edistää toiminnan tarkoituksenmukaista ja tehokasta suorittamista.

Kokonaisuusuudistus nostattaa kysymyksen laillisuusvalvonnan riittävydestä. Rajavartiolaitoksella on kokonaisuusuudistuksen myötä yhä enemmän toimivaltuuksia puuttua yksilön perusoikeuksien piiriin, jolloin korostuu myös tehokkaan ja laadukkaan laillisuusvalvonnan merkitys. Viime vuosina poliisin toiminnassa laillisuusvalvonta on näkyvyydessään korostunut. Laillisuusvalvonnan pääpaino on siirtynyt repressiivisestä preventiiviseen, joka näkyy nimenomaan laillisuusvalvonnan painopisteen siirtymisestä kanteluiden käsittelystä ennakkoivaan johtamiskulttuuriin, osana päivittäisjohtamista. Samansuuntainen kehitys on välttämätöntä myös rajavartiolaitoksen toiminnassa. Tärkeää on myös rajavartiolaitoksen laillisuusvalvonnassa poliisin toimintaa koskevien säännösten soveltamisen ja tulkinnan osalta poliisin laillisuusvalvonnan linjat.